

Dosarul nr. 2ra-902/19

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani) O. Parfeni
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) E. Clim, B. Bîrcă, S. Iorgov

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției și de avocatul Serghei Craiu în interesele lui Ninei Galear,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Nina Galear împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției și de avocatul Serghei Craiu în interesele Ninei Galear și s-a menținut hotărârea din 5 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La 23 ianuarie 2018 Nina Galear a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, concretizată prin cererea din 31 mai 2018 (f.d.64-67), solicitând constatarea încălcării dreptul Ninei Galear la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale și încasarea de la bugetul de stat a sumei de 5 000 euro cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din data de 11 octombrie 2013, se află spre examinare dosarul penal nr. 201101994, urmărirea penală fiind pornită în 2010, împotriva lui Petru Ciuntu și Rodica Palamarciuc pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 258 din Codul penal.

A invocat că pe parcursul întregii perioade, din momentul depunerii plângerii, organele de urmărire penală cât și instanța de judecată, din motive formale, neîntemeiat târăgănează adoptarea unei hotărâri.

Prin admiterea unor cereri neîntemeiate și amânarea ședințelor de judecată din motive formale, instanța de judecată tergiversează artificial luarea deciziei și are drept scop intimidarea ei.

Reclamanta a menționat că în adresa Judecătorei Chișinău, sediul Centru a înaintat cerere cu solicitarea urgentării examinării cauzei, însă cererea a fost respinsă.

Prin hotărârea din 5 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Nina Galear împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral.

S-a constatat încălcat dreptul Ninei Galear la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Ninei Galear suma de 5 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecare cauzei penale în termen rezonabil.

În rest cererea de chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată.

În motivarea soluției prima instanță a conchis că examinarea acțiunii civile a Ninei Galear în cadrul cauzei penale, avut loc cu încălcarea dreptului ei la judecarea cauzei penale în termen rezonabil. Or, prin deciziile Curții de Apel Chișinău, cauza a fost restituită instanței de fond la rejudecare de două ori, iar ședințele de judecată în instanța de fond au fost amânate nefiind indicat motivul, iar intervalul între ședințele de judecată n-a fost unul consecutiv.

Mai multe ședințe de judecată au fost fixate la un interval mai mare de timp, iar ca rezultat acestea au fost amânate (nefiind lucrative).

Referitor la cuantumul despăgubirii pentru prejudiciul moral cauzat, instanța a remarcat că suma solicitată de Nina Galear în cuantum de 5 000 euro este exagerată, încalcă principiul general al echității și ar constitui un venit nejustificat.

La 19 iunie 2018 Ministerul Justiției a declarat apel împotriva hotărârii din 5 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii.

La 23 iunie 2018, avocatul Serghei Craiu în interesele Ninei Galear a declarat apel împotriva hotărârii din 5 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a ei și admiterea integrală a acțiunii, cu încasarea din contul bugetului de stat în beneficiul Ninei Galear a sumei de 5 000 euro cu titlu de prejudiciu moral pentru încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil.

Prin decizia din 18 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției și de avocatul Serghei Craiu în interesele Ninei Galear și s-a menținut hotărârea din 5 iunie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani

La 19 martie 2019 Ministerul Justiției a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a indicat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate și pasibile de a fi casate.

În acest sens, a invocat că au fost aplicate eronat normele de drept material și apreciate arbitrar probele anexate la materialele dosarului.

Totodată, consideră că instanțele de judecată neîntemeiat au dispus încasarea sumei cu titlu de compensare a prejudiciului moral, care este una excesivă și nejustificată.

Consideră că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că, la stabilirea necesității acordării reparării prejudiciului și, după caz, mărimea acestuia, se ține cont de jurisprudența Curții Europene, care relevă expres că sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă numai pe seama unei părți, dar se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerare argumentele ambelor participanți în proces și jurisprudența Curții, excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate.

La fel, reține că prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu acordă în mod automat dreptul la încasarea despăgubirii prejudiciului cauzat în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege. Acordarea de satisfacții bănești nu constituie o regulă generală, dar fiind o excepție de la această regulă. Or, potrivit art. 5 din Legea nr. 87, simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

Ministerul Justiției a întemeiat recursul în baza prevederilor art. 119 din Constituția Republicii Moldova, art. 13 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, art. 429, 430, 434, 436, 437, 432 alin. (1) și (2) lit. c) din Codul de procedură civilă.

La 9 aprilie 2019, avocatul Serghei Craiu în interesele Ninei Galear a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

În motivarea recursului, fiind reiterate circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, a exprimat dezacordul cu soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare, invocând că atât instanța de fond și de apel nu au ținut cont de limitele despăgubirilor stipulate în recomandarea nr. 6 privind satisfacția echitabilă la aplicarea Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 și a Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 și au dispus încasarea despăgubirii pentru prejudiciul moral cauzat, sub limita prevăzută.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 6 februarie 2019, fiind recepționată de Ministerul Justiției la 12 februarie 2019 (f.d. 144). Referitor la recursul declarat de avocatul Serghei Craiu în interesele lui Ninei Galear, dovada legală de recepționare a acesteia lipsește.

Din aceste considerente, Colegiul consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea

despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursurilor declarate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de

drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției și de avocatul Serghei Craiu în interesele lui Ninei Galear, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibile recursurile înaintate de Ministerul Justiției și de avocatul Serghei Craiu în interesele lui Ninei Galear.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari